

Закон за волонтерството

- консолидиран текст -

(Службен весник бр. 85/2007, 161/2008, 147/2015, 124/2019, 103/2021)

I. Општи одредби

Член 1

Со овој закон се уредуваат волонтерството, условите и начинот на вршење на волонтерството, правата и обврските на волонтерите и организаторот на волонтерството, договорот за волонтерството и евиденцијата на волонтерската работа.

Член 2

Волонтерството претставува активност од интерес за Република Северна Македонија која придонесува за подобрување на квалитетот на животот со активно вклучување на луѓето во општествениот живот, како и за развој на хумано и рамноправно демократско општество.

Член 3

Под волонтерство се подразбира доброволно давање на лични услуги, знаења и вештини и/или вршење на други активности во корист на други лица, органи, организации и други институции, без надоместок.

Со овој закон не се ограничува можноста да се даваат волонтерски услуги кои се од непостојана или случајна природа на доброволна основа, без надоместок.

Под волонтерство, според овој закон, не се подразбира вршење на волонтерски стаж, согласно со Законот за работните односи.

Член 4

Волонтер е физичко лице кое дава услуги, вештини и знаења во корист на други лица, органи, организации и други институции, на доброволна основа и без финасиска или друга лична добивка.

II. Услови и начин на вршење на волонтерството

Член 5

Волонтер може да биде домашно и странско физичко лице.

Волонтер може да биде и малолетно лице со писмена согласност од неговите родители или старатели.

Договор за волонтирање со малолетни лица може да се склучи само со писмена согласност од неговите родители или старатели.

Одредбите од Законот за работните односи, кои се однесуваат на заштита на лицата од 15 до 18 години, соодветно се применуваат на малолетните лица кои волонтираат.

Член 6

Организатори на волонтерска работа можат да бидат:
- здружение на граѓани и фондација,
- верска заедница и религиозна група,
- јавна установа
- орган на државна власт и
- единица на локалната самоуправа и градот Скопје.

Организаторот на волонтерската работа од ставот 1 на овој член, ја утврдува потребата од ангажирање на волонтери, видот на услугите и начинот и постапката за обезбедување на истите, врз основа на програма за волонтирање.

Член 7

Државјанин на Република Северна Македонија може да волонтира во други држави, согласно со прописите на државата во која волонтира и ратификуваните меѓународни договори.

Член 8

Странско лице може да волонтира во Република Северна Македонија врз основа на претходно обезбедена согласност од Министерството за труд и социјална политика и регулиран престој во Република Северна Македонија.

Организаторот на волонтерската работа е должен во рок од 60 дена од денот на издавањето на согласноста од ставот 1 на овој член, да го извести Министерството за труд и социјална политика за почетокот на волонтирањето на странското лице.

Начинот, постапката и евиденцијата за издавање на согласноста од ставот 1 на овој член, ги пропишува министерот за труд и социјална политика.

Член 9

Организаторот на волонтерската работа не смее волонтерот да го стави во нееднаква положба поради расата, бојата на кожата, полот, возраста, здравствената состојба, односно инвалидност, религиозното, политичкото или друго убедување, националното или социјалното потекло, статусот на семејството, имотната состојба, половата насоченост или заради други лични околности.

III. Права и обврски на волонтерот и организаторот на волонтерството

Член 10

Волонтерот има право:

- во писмена форма да го добие описот на правата и обврските кои треба да ги исполни и да биде запознаен со условите и опасностите поврзани за време на волонтирањето, пред започнување на волонтирањето,
- да биде запознаен со општите акти на организаторот на услугите, односно на оние делови кои се однесуваат на волонтерските услуги, за кои е ангажиран,
- да користи средства за заштита при работа согласно со прописите за заштита при работа,
- на обука, доколку истата е потребна за обезбедување на услугата која е предмет на договорот,
- на отсуство за време на волонтирањето, ако за тоа постојат оправдани причини,
- на дневен одмор,
- да биде консултиран и информиран при одлучување за начинот на давање на услугите,
- на надоместок на однапред договорените трошоци поврзани со волонтерството (трошоци за храна, трошоци за превоз до и од местото на волонтирањето, трошоци за службени патувања и трошоци за обука) и
- на заштита на приватноста и личните податоци.

Надоместокот на трошоци за храна и трошоците за превоз до и од местото на волонтирањето се исплатува најмногу во висина до 15% од просечната месечна плата во Републиката исплатена за претходната година, а трошоците за службени патувања и трошоците за обука, се исплатуваат во иста висина како за вработените кај организаторот на волонтерската работа.

Волонтер - странско физичко лице, покрај правата од ставот 1 на овој член, има право и на трошоци за престој, здравствено осигурување и повратни патни трошоци.

Член 11

Волонтерот е должен да: -го извести организаторот на волонтерството за болеста или други причини за неможности за давање на услугите, - дава услуга согласно со закон, договорот за волонтерство и општите акти на организаторот на волонтерството со кои претходно е запознаен, - дава услуга лично и непосредно, - учествува во обука, со цел да се обезбеди квалитетот на давањето на услугата, - ги чува доверливите податоци, односно класифицираните информации на организаторот на волонтерската работа, со кои е запознаен пред давањето на услугата и - го извести организаторот на волонтерската работа за штетни последици за кои е запознаен кои можат да настанат за организаторот и за самиот себе или за трети лица.

Доколку волонтерот претходно го известил организаторот за штетните последици во врска со ставот 1 алинеја 6 на овој член, истиот нема одговорност за направената штета.

Член 12

Волонтерот кој за време на давањето на волонтерската услуга намерно или од крајна небрежност ќе предизвика штета кај организаторот на волонтерската работа, должен е да му ја надомести штетата на организаторот на волонтерската работа, согласно со одредбите од Законот за облигационите односи.

Организаторот на волонтерската работа е должен да му ја надомести штетата на волонтерот предизвикана за време или во врска со давање на волонтерската услуга, согласно со одредбите од Законот за облигационите односи.

Волонтерот кој за време или во врска со давањето на волонтерската услуга ќе предизвика штета кај трети лица, должен е да ја надомести согласно со одредбите од Законот за облигационите односи.

Член 13

Организаторот на волонтерската работа е должен да: - обезбеди услови за вршење на волонтерската работа согласно со Законот и договорот за волонтерска работа, - му издаде на волонтерот волонтерска книшка за волонтерската работа и во истата да ги наведе податоците пропишани со овој закон, - обезбеди материјали и средства за вршење на волонтерската работа, - обезбеди навремена исплата на однапред договорените трошоци, - обезбеди тајност на податоците и заштита на приватноста, - обезбеди други услови пропишани со овој закон или за кои меѓусебно тие се договориле и - обезбеди осигурување од професионални болести и повреда на работа за време на

волонтирањето, согласно со прописите за пензиското и инвалидското осигурување и прописите за здравствено осигурување, доколку така е договорено.

По основа на трошоците поврзани со волонтерската работа утврдени во договорот, не се плаќа данок на личен доход согласно со одредбите на Законот за данокот на личен доход.

IV. Договор за волонтерство

Член 14

Организаторот на волонтерската работа е должен со волонтер - домашно физичко лице да склучи договор за волонтерство во писмена форма, доколку волонтерската работа трае повеќе од 40 часа месечно.

Организаторот на волонтерската работа може да склучи договор за волонтерство и со волонтер - домашно физичко лице за волонтерска работа која трае помалку од 40 часа месечно.

Организаторот на волонтерската работа е должен со волонтер - странско физичко лице да склучи договор во писмена форма за волонтерство за сите волонтерски услуги.

Договорот за волонтерство ги содржи следниве елементи:

- 1) договорни страни:
 - организатор на волонтерска работа (назив и седиште) и
 - волонтер (име и презиме, адреса на живеалиште, односно на престојувалиште);
- 2) предмет на договорот;
- 3) место на волонтирање и времетраење на волонтирањето, а доколку не постои постојано место, тогаш се наведуваат само местата каде што се даваат услугите;
- 4) волонтерски активности или услуги кои се обезбедуваат;
- 5) посебни права и обврски;
- 6) начин на осигурување за време на волонтирањето при доаѓање и враќање од местото на волонтирањето и другите активности предвидени за време на волонтирањето;
- 7) однапред договорени трошоци за волонтирањето и начин на надоместок на истите;
- 8) начин на престанок и раскинување на договорот за волонтирање и
- 9) датум и место на склучување на договорот.

Член 15

За прашањата кои ќе произлезат од волонтерскиот однос, а кои не се уредени со овој закон, се применуваат одредбите од Законот за облигационите односи.

Член 16

Договорот за волонтерство престанува:
- со истекот на временскиот рок за кој е склучен договорот или се исполнети условите за кои истиот е склучен,
- со спогодбено раскинување,
- кога организаторот на волонтерството престанува да работи без правен наследник;
- со денот на правосилна одлука за одземање на деловна способност на волонтерот и
- со престанувањето на дозволата за престој во Република Северна Македонија.

Волонтерот може да го раскине договорот пред да истече времето за кое е склучен, со писмена изјава без обврска да ја наведе причината за раскинување на договорот, освен во случај кога раскинувањето може да предизвика штетни последици во работењето на организаторот на волонтерската работа или на трети лица.

Организаторот на волонтерската работа, може да го раскине договорот за волонтерство:
- со престанување на потребата за волонтирање,
- кога не е во можност да ги обезбеди условите за волонтирање,
- кога ќе констатира дека волонтерот не ги исполнува договорените обврски и
- во случај на кршење на етичките норми, донесени за одделни облици на волонтирање.

Договорната страна е должна писмената изјава за раскинување на договорот да ја достави до другата договорна страна во рок од пет дена пред да го раскине договорот.

Член 17

Организаторот на волонтерската работа не смее да склучи договор за волонтерство со цел да се избегне склучување на договор за вработување.

Член 18

Со склучување на договорот за волонтерство, не се губат правата по основ на невработеност согласно со прописите за вработување и осигурување во случај на невработеност.

V. Евиденција на волонтерската работа и волонтерска книшка

Член 19

Организаторот на волонтерската работа е должен да води евиденција на волонтерската работа за сите волонтери.

Начинот на водење на евиденцијата од ставот 1 на овој член ја пропишува министерот за труд и социјална политика.

Член 20

Волонтерската книшка е јавна исправа.

Волонтерската книшка содржи податоци за видот и времетраењето на волонтерската работа и видот на обуката за која волонтерот се оспособил за времетраењето на волонтирањето.

Формата и содржината на волонтерската книшка, начинот на нејзиното издавање и запишување на податоците, ќе ги пропише министерот за труд и социјална политика.

VI. Надзор

Член 21

Надзор над спроведувањето на одредбите од овој закон врши Министерството за труд и социјална политика.

Инспекцискиот надзор го врши Државниот инспекторат за труд преку инспекторите за труд.

Член 21-а

(1) Доколку при вршењето на инспекциски надзор инспекторот на трудот утврди дека организаторот на волонтерската работа сторил прекршок утврден во членот 22 од овој закон, инспекторот на трудот е должен за сторениот прекршок да состави записник и со решение изрекува опомена и определува рок во кој организаторот на волонтерската работа е должен да ги отстрани неправилностите и недостатоците.

(2) Доколку по истекот на рокот определен при изрекувањето на опомената од ставот (1) на овој член инспекторот на трудот утврди дека неправилностите и недостатоците сè уште не се отстранети, со решение изрекува наредба, за отстранување на утврдената неправилност и недостаток.

(3) Решението од ставовите (1) и (2) на овој член, се донесува веднаш, а најдоцна во рок од осум дена од денот на изготвувањето на записникот согласно со закон.

(4) Доколку по истекот на рокот определен при изрекувањето на опомената од ставот (1) на овој член, инспекторот на трудот утврди дека неправилностите и недостатоците сè уште не се отстранети, со решение изрекува друга инспекциска мерка - наредба.

(5) Кога при вршењето на инспекцискиот надзор не се утврдени неправилности и други повреди на закон или друг пропис или утврдените неправилности се отстранети во текот

на вршењето на инспекцискиот надзор или во рокот утврден со решението од ставот (1) на овој член, инспекторот на трудот ја запира постапката, со констатација во записникот согласно со закон.

(6) По исклучок од ставот (5) на овој член, инспекторот на трудот може да изрече инспекциска мерка со усно решение наведено во записникот согласно со закон.

(7) Во случајот од ставот (6) на овој член, инспекторот на трудот е должен веднаш, а најдоцна во рок од осум дена, да донесе писмено решение за изрекување на инспекциска мерка согласно со закон.

(8) Против решението од ставовите (1), (2) и (7) на овој член може да се изјави жалба во рок од 15 дена од денот на приемот на решението до надлежниот орган за одлучување во втор степен согласно со закон.

(9) Жалбата не го одлага извршувањето на решението од ставовите (1), (2) и (7) на овој член.

(10) За изречените опомени Државниот инспекторат за труд води евиденција на начин пропишан од министерот за труд и социјална политика.

VII. Прекршочни одредби

Член 22

(1) Глоба во износ од 200 до 400 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на микро и мал работодавач - правно лице, глоба во износ од 300 до 600 евра во денарска противвредност на среден работодавач - правно лице, глоба во износ од 600 до 1.000 евра во денарска противвредност на голем работодавач - правно лице, ако:

- не го извести Министерството за труд и социјална политика за почетокот на волонтирањето на странско лице (член 8 став (2) од овој закон),
- го стави волонтерот во нееднаква положба поради раса, боја на кожа, пол, возраст, здравствената состојба односно инвалидност, религиозното, политичкото или друго убедување, националното или социјалното потекло, статусот на семејството, имотната состојба, половата насоченост или заради други лични околности (член 9 од овој закон),
- не ја надомести штетата на волонтерот предизвикана за време или во врска со давање на волонтерската услуга, согласно со одредбите од Законот за облигационите односи (член 12 став (2) од овој закон),
- не обезбеди услови за вршење на волонтерска работа согласно со законот и договорот за волонтерската работа, не му издаде волонтерска книшка за волонтерската работа и не ја пополни волонтерската книшка со потребните податоците пропишани со овој закон, не обезбеди навремена исплата на однапред договорените трошоци, не обезбеди тајност на податоците и заштита на приватноста на волонтерот, не обезбеди осигурување од

професионални болести, повреда на работа за време на волонтирање, согласно со прописите за пензиско-инвалидско осигурување и прописите за здравствено осигурување и не обезбеди други услови пропишани со овој закон или за кои меѓусебно тие се договориле (член 13 од овој закон),
- не склучи договор за волонтерство со волонтерот во писмена форма, доколку волонтерската работа трае повеќе од 40 часа месечно со домашно физичко лице или не склучи договор за волонтерска работа со странско физичко лице - волонтер (член 14 ставови (1) и (3) од овој закон),
- со склучениот договор за волонтерство го избегне склучувањето на договорот за вработување (член 17 од овој закон) и
- не води евиденција за волонтерската работа за сите волонтери (член 19 став (1) од овој закон).

(2) Глоба во износ од 80 до 150 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршокот од ставот (1) на овој член на одговорното лице во правното лице кај микро и мал работодавач, глоба во износ 150 до 300 евра во денарска противвредност кај среден работодавач и глоба во износ 200 до 400 евра во денарска противвредност кај голем работодавач.

(3) За прекршоците од ставовите (1) и (2) на овој член, прекршочна постапка води и прекршочна санкција изрекува надлежниот суд.

Член 23

Избришан

Член 24

(1) Глоба во износ од 25 до 35 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на волонтерот, ако:
- не го извести организаторот на волонтерската работа за болест или други причини за неможност за давање на волонтерски услуги (член 11 став (1) алинеја 1 од овој закон),
- предизвика штета од небрежност и не ја надомести штетата согласно со Законот за облигационите односи (член 12 став (1) од овој закон) и
- предизвика штета кај трети лица и не ја надомести штетата согласно со Законот за облигационите односи (член 12 став (3) од овој закон).

(2) За прекршоците од ставот (1) на овој член прекршочна постапка води и прекршочна санкција изрекува надлежниот суд.

Член 24-а

(1) Инспекторот на трудот пред да поднесе барање за поведување на прекршочна постапка за прекршокот од членовите 22 и 24 од овој закон, е должен на одговорното лице или од него овластено лице кај работодавач да му издаде прекршочен платен налог, согласно со Законот за прекршоците.

(2) Доколку сторителот ја плати глобата во рок од осум дена од денот на издавањето на прекршочниот платен налог, ќе плати половина од предвидената глоба, а доколку не ја плати во предвидениот рок, овластеното службено лице ќе поднесе барање за поведување на прекршочна постапка до надлежниот суд.

(3) Формата и содржината на прекршочниот платен налог ги пропишува министерот за труд и социјална политика.

VIII. Преодни и завршни одредби

Член 25

Подзаконските прописи предвидени со овој закон ќе се донесат во рок од три месеца од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 26

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во “Службен весник на Република Македонија”.